

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Caerdydd a'r Fro
Cardiff and Vale
University Health Board

Cyfeirnod:
Rhif y Fersiwn: 1
Dyddiad Adolygu Nesaf: 26.11.26
Rhif Cyfeirnod Blaenorol yr
Ymddiriedolaeth / BILI: Amh

GWEITHDREFN ABSENOLDEB A THÂL GOFAL NEWYDDENEDIGOL

Cyflwyniad a Nod

Gall gweithwyr cymwys gymryd absenoldeb gofal newyddenedigol i ofalu am eu babi newydd-anedig sydd angen gofal newyddenedigol heb effeithio ar eu hawl bresennol i absenoldeb rhiant.

Mae eu hawliau cyflogaeth (fel yr hawl i gyflog, gwyliau a dychwelyd i swydd) yn cael eu diogelu yn ystod absenoldeb gofal newyddenedigol.

Mae'r Weithdrefn hon yn nodi'r broses i'w dilyn wrth wneud cais am Absenoldeb Gofal Newyddenedigol, cymryd yr absenoldeb a dychwelyd i'r gwaith yn dilyn Absenoldeb Gofal Newyddenedigol.

Cwmpas

Mae'r weithdrefn hon yn berthnasol i'r holl staff.

At ddibenion y Weithdrefn hon, nid yw'r rhywedd y neilltuwyd i chi neu eich partner ar enedigaeth yn berthnasol cyn belled â'ch bod yn bodloni'r meini prawf cymhwysedd a ddisgrifir.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb Iechyd

Mae'r weithdrefn hon yn dod o dan y Polisi Absenoldeb Mamolaeth, Mabwysiadu, Tadolaeth a Rhiant a Rennir ac AEGI. Canfuwyd effaith gadarnhaol gan yr AEGI hwn.

Dogfennau i'w darllen ar y cyd â'r weithdrefn hon

Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Mamolaeth
Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Mabwysiadu
Absenoldeb Rhiant a Rennir a Gweithdrefn Dâl
[Gweithdrefn Gwyliau Blynyddol](#)
[Polisi Absenoldeb Arbennig](#)

Cymeradwywyd gan

Yr Is-grŵp Polisi Cyflogaeth

Cyfarwyddwr Gweithredol Atebol

Cyfarwyddwr Gweithredol Pobl a Diwylliant

Awdur(on)

Ymgynghorydd Sicrwydd a Phrofiad Pobl / Cynrychiolydd Staff

Ymwadiad

Os yw dyddiad adolygu'r ddogfen hon wedi mynd heibio, sicrhewch mai'r fersiwn rydych chi yn ei defnyddio yw'r un fwyaf diweddar naill ai drwy gysylltu ag awdur y ddogfen neu [Gyfarwyddiaeth Lywodraethu](#).

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	3 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

Tudalen Gynnwys

1	Cyfrifoldebau	4
2	Hawl i Absenoldeb Gofal Newyddenedigol	4
3	Cymhwysedd ar gyfer Absenoldeb Gofal Newyddenedigol	5
4	Cymhwysedd ar gyfer Tâl Gofal Newyddenedigol Statudol	5
5	Gwneud cais am Absenoldeb Gofal Newyddenedigol	5
6	Mathau o Absenoldeb Gofal Newyddenedigol	5
7	Cyfnodau Hysbysu'r Gyflogres	6
8	Yn ystod Absenoldeb Gofal Newyddenedigol	6
Atodiadau		
1	Ffurflen Gais am Absenoldeb Gofal Newyddenedigol – Haen 1	7
2	Ffurflen Gais am Absenoldeb Gofal Newyddenedigol – Haen 2	8

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	4 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

1 CYFRIFOLDEBAU

1.1 Gweithiwr

- Rhoi gwybod i'w rheolwr cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol bod angen Absenoldeb Gofal Newyddenedigol arno
- Cael y weithdrefn hon ar Sharepoint/safle rhynggrwyd y BIP, gan ei reolwr neu gan y Tîm Gwasanaethau Pobl, a gofyn am gyngor ychwanegol os oes angen
- Cadw mewn cysylltiad rheolaidd â'r Rheolwr yn ystod absenoldeb Haen 1

1.2 Rheolwr

- Sicrhau bod y gweithiwr yn ymwybodol o'i hawliau a'i rwymedigaethau dan y weithdrefn hon a'i fod yn cael amser i fwrdd a phob hawl arall
- Sicrhau bod y ffurflen gais am absenoldeb Gofal Newyddenedigol wedi'i chydlofnodi yn cael ei throsglwyddo i'r Adran Gyflogres
- Rhoi gwybod i'r gyflogres pryd fydd y gweithiwr yn dechrau Absenoldeb Gofal Newyddenedigol ac yn dychwelyd i'r gwaith

1.3 Tîm Gwasanaethau Pobl

- Rhoi gwybod i'r gweithiwr am ei hawliau a'i rwymedigaethau

1.4 Cyflogres

- Sicrhau bod taliadau'n cael eu gwneud yn unol â rheoliadau statudol
- Sicrhau bod taliadau'n cael eu gwneud yn unol â chredyd cyflog arferol

1.5 Undebau Llafur

- Cefnogi aelodau staff yn ystod ac ar ôl y cyfnod Absenoldeb Gofal Newyddenedigol
- Cyfeirio rheolwyr llinell at gymorth sydd ar gael i staff

2 HAWLIAU

Mae gan weithiwr hawl i o leiaf wythnos a hyd at 12 wythnos o absenoldeb. Bydd cyfnod yr absenoldeb y mae gan y gweithiwr hawl iddo yn dibynnu ar ba mor hir y mae'r babi yn derbyn gofal newyddenedigol h.y. un wythnos o absenoldeb am bob 7 diwrnod llawn yn olynol y mae'r babi yn eu treulio mewn gofal newyddenedigol.

Mae hyn yn ychwanegol at yr hawl bresennol i absenoldeb rhiant a rhaid ei gymryd o fewn 68 wythnos o ddyddiad geni'r babi.

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	5 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

Rhoddir hawl i Absenoldeb Gofal Newyddenedigol o'r diwrnod cyflogaeth cyntaf.

3 CYMHWYSEDD AR GYFER ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL

Mae'r weithdrefn hon yn berthnasol i'r ddau riant.

Mae gweithwyr yn gymwys os yw eu babi wedi'i eni ar neu ar ôl 6 Ebrill 2025 ac wedi derbyn gofal newyddenedigol meddygol neu liniarol am o leiaf saith diwrnod yn olynol o fewn y 28 diwrnod cyntaf ar ôl genedigaeth.

Y tri chategori o ofal meddygol sy'n ffurfio gofal newyddenedigol yw:

1. Unrhyw ofal meddygol a dderbynnir yn yr ysbyty
2. Gofal meddygol a dderbynnir yn rhywle arall ar ôl ei ryddhau o arhosiad cleifion mewnol yn yr ysbyty. Rhaid i'r gofal fod o dan gyfarwyddyd meddyg ymgynghorol ac mae'n cynnwys monitro parhaus ac ymweliadau â'r plentyn gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol.
3. Gofal lliniarol neu ddiwedd oes

4 CYMHWYSEDD AR GYFER TÂL GOFAL NEWYDDENEDIGOL STATUDOL

Mae gweithwyr yn gymwys i gael Tâl Gofal Newyddenedigol Statudol yn yr amgylchiadau canlynol:

1. Maen nhw wedi bod yng ngwasanaeth Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro am 26 wythnos neu fwy erbyn diwedd yr wythnos gymhwyso berthnasol.
2. Maen nhw'n gymwys i gael taliadau statudol e.e. Tâl Absenoldeb Mamolaeth, Mabwysiadu neu Gymorth i Rieny Newydd.

Yr wythnos gymhwyso yw'r 15^{fed} wythnos cyn dyddiad geni disgwylidig y babi, os oes gan y gweithiwr eisoes hawl i Dâl Mamolaeth neu Dadolaeth, neu os oes eisoes hawl i Dâl Mabwysiadu Statudol, yr wythnos y dywedir wrth y gweithiwr ei fod wedi cael ei baru â babi i'w fabwysiadu.

Cyfradd y Tâl Gofal Newyddenedigol Statudol fydd naill ai'r gyfradd gyflog ar gyfer Tâl Gofal Newyddenedigol Statudol neu 90% o'r enillion wythnosol cyfartalog, pa un bynnag sydd is.

5 GWNEUD CAIS AM ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	6 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

I wneud cais, rhaid i weithwyr lenwi'r Ffurflen Gais am Absenoldeb Gofal Newyddenedigol sydd ynghlwm fel Atodiad 1 a 2 yn unol â'r cyfnodau hysbysu fel y manylir yn adran 7.

6 MATHAU O ABSENOLDEBAU

Absenoldeb Haen 1

Mae hyn yn dechrau pan fydd y babi yn dechrau derbyn gofal newyddenedigol a hyd at wythnos ar ôl ei ryddhau. Mae'r cyfnod hwn yn dod i ben ar y seithfed diwrnod ar ôl i'r babi roi'r gorau i dderbyn gofal newyddenedigol.

Gellir cymryd yr haen hon mewn blociau o wythnos ar y tro heb fod yn barhaus, hyd at uchafswm o 12 wythnos yn dibynnu ar ba mor hir yr oedd y babi yn derbyn gofal newyddenedigol.

Absenoldeb Haen 2

Mae hyn yn berthnasol i absenoldeb a gymerir ar ôl i'r cyfnod haen 1 ddod i ben a rhaid ei gymryd mewn un bloc parhaus. Mae'r hawl hon yn dod i ben 68 wythnos ar ôl geni'r plentyn.

Bydd cyfnod yr absenoldeb sydd ar gael yn dibynnu ar nifer yr wythnosau y mae gan y gweithiwr hawl iddynt, llai yr absenoldeb a gymerwyd yn Haen 1. Hynny yw, os oes gan y cyflogai hawl i 7 wythnos o absenoldeb a chymerwyd 3 wythnos o absenoldeb yn Haen 1, dim ond 4 wythnos sydd ar gael i'w cymryd yn Haen 2.

7 CYFNODAU HYSBYSU

Mae'n ofynnol i weithwyr cymwys roi'r rhybudd canlynol:

Absenoldeb haen 1

Rhaid rhoi hysbysiad cyn i'r cyflogai ddechrau gweithio ar ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb bob wythnos, neu os nad yw hyn yn bosibl, rhaid rhoi rhybudd cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

Tâl Haen 1

Rhaid rhoi hysbysiad o fewn 28 diwrnod o ddiwrnod cyntaf yr absenoldeb y mae'r cyfnod yn ymwneud ag ef neu os nad yw hyn yn bosibl, dylid rhoi hysbysiad cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

Absenoldeb a thâl Haen 2

Ar gyfer un wythnos o absenoldeb a thâl, rhaid derbyn hysbysiad ysgrifenedig o leiaf 15 diwrnod cyn y diwrnod cyntaf o absenoldeb gofal newyddenedigol.

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	7 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

Am gyfnod o bythefnos neu fwy o absenoldeb a thâl, rhaid derbyn hysbysiad ysgrifenedig o leiaf 28 diwrnod cyn y diwrnod cyntaf o absenoldeb y mae'r cyfnod yn ymwneud ag ef. Rhaid i'r cyfnod hwn fod yn un bloc parhaus o absenoldeb.

8 YN YSTOD ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL

Yn ystod absenoldeb gofal newyddenedigol mae'r gweithiwr yn cadw ei holl hawliau cytundebol ac eithrio tâl. Bydd hawliau a chyfraniadau pensiwn yn cael eu trin yn unol â Rheoliadau Blwydd-daliadau'r GIG. Dylid ystyried cyfnodau o absenoldeb gofal newyddenedigol fel gwasanaeth parhaus.

Mae cymorth ar gael i staff sydd â phlentyn sy'n derbyn Gofal Newyddenedigol gan y sefydliadau canlynol:
Tîm Lles Cyflogeion

Atodiad 1 – FFURFLEN GAIS AM ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL – Haen 1

FFURFLEN GAIS AM ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL A THÂL – Absenoldeb Haen 1				
Ar ôl iddi gael ei chwblhau a'i llofnodi gan eich rheolwr, dylid anfon y ffurflen hon i'r Adran Gyflogres. Gwnewch yn siŵr bod y ffurflen hon wedi'i chwblhau'n llawn er mwyn osgoi oedi wrth brosesu eich cais.				
A: MANYLION PERSONOL (i'w cwblhau gan y Cyflogai)				
Enw				
Cyfeiriad Cartref (yn cynnwys y cod post)				
Rhif ffôn (cartref)		Rhif ffôn (gwaith)		Oriau gwaith fesul wythnos
Adran		Rhif Cyflogai		Rhif YG
Ticiwch y blwch hwn os oes gennych chi fwy nag un swydd gyda'r BIP			Ticiwch y blwch hwn os ydych yn gweithio i Fanc Nyrsio'r BIP	

B: MANYLION ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL (gan gynnwys Gofalwyr Enwebedig)	
Dyddiad geni'r plentyn:	/ /
Dyddiad dechrau gofal newyddenedigol (rhaid i hyn fod o fewn 28 diwrnod i'r enedigaeth)	/ /
Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 1	
Hoffwn ddechrau Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 1 ar: (Ni chaiff hwn fod cyn y dyddiad uchod)	/ /
Disgrifiwch sut rydych chi am gymryd yr absenoldeb hwn (os yw'n hysbys): Rhaid ei gymryd mewn blociau o wythnos	

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	8 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

Datganiad (arwyddwch un):

Rwy'n datgan fy mod yn bodloni'r gofynion cymhwysedd ar gyfer Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol fel y manylir yn y Weithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol.

LLOFNOD.....

DYDDIAD.....

Cymeradwywyd y cais hwn gan: LLOFNOD (Rheolwr)		Dydd iad
PRINTIO'R ENW YN LLAWN (Rheolwr)		
TEITL Y SWYDD		

Teitl y Ddogfen: Gweithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol	9 o 9	Dyddiad Cymeradwyo: 26/11/25
Cyfeirnod:		Dyddiad Adolygu Nesaf: 26/11/26
Rhif y Fersiwn: 1		Dyddiad Cyhoeddi: dd mm bbbb

Atodiad 2 – FFURFLEN GAIS AM ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL – Haen 2

FFURFLEN GAIS AM ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL A THÂL – Absenoldeb Haen 2

Ar ôl iddi gael ei chwblhau a'i llofnodi gan eich rheolwr, dylid anfon y ffurflen hon i'r Adran Gyflogres. Gwnewch yn siŵr bod y ffurflen hon wedi'i chwblhau'n llawn er mwyn osgoi oedi wrth brosesu eich cais.

A: MANYLION PERSONOL (i'w cwblhau gan y Cyflogai)				
Enw				
Cyfeiriad Cartref (yn cynnwys y cod post)				
Rhif ffôn (cartref)		Rhif ffôn (gwaith)		Oriau gwaith fesul wythnos
Adran		Rhif Cyflogai		Rhif YG
Ticiwch y blwch hwn os oes gennych chi fwy nag un swydd gyda'r BIP		Ticiwch y blwch hwn os ydych yn gweithio i Fanc Nyrsio'r BIP		

B: MANYLION ABSENOLDEB GOFAL NEWYDDENEDIGOL (gan gynnwys Gofalwyr Enwebedig)	
Dyddiad geni'r plentyn:	/ /
Dyddiad dechrau gofal newyddenedigol (rhaid i hyn fod o fewn 28 diwrnod i'r enedigaeth)	/ /
Dyddiad y daeth gofal newyddenedigol i ben	/ /

Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 2	
Nifer yr wythnosau yr oedd y babi mewn gofal newyddenedigol	Nifer yr wythnosau:
Faint o Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 2 ydych chi am wneud cais amdano? (Nifer yr wythnosau yr oedd y babi mewn gofal newyddenedigol minws nifer yr wythnosau a gymerwyd yn Haen 1) (Uchafswm o 12 wythnos) rhaid cymryd hyn mewn un bloc parhaus	Nifer yr wythnosau:
Hoffwn ddechrau Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 2 ar: (rhaid i hyn fod ar ôl i'r absenoldeb Haen 1 ddod i ben)	/ /
Hoffwn ddod ag Absenoldeb Gofal Newyddenedigol Haen 2 i ben ar: (ni all hwn fod yn fwy na 68 wythnos ar ôl dyddiad geni'r plentyn)	/ /

Datganiad (arwyddwch un):
Rwy'n datgan fy mod yn bodloni'r gofynion cymhwysedd ar gyfer Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol fel y manylir yn y Weithdrefn Absenoldeb a Thâl Gofal Newyddenedigol.

LLOFNOD.....
DYDDIAD.....

Cymeradwywyd y cais hwn gan: LLOFNOD (Rheolwr)		Dyddiad	
PRINTIO'R ENW YN LLAWN (Rheolwr)			
TEITL Y SWYDD			